

ÎNCHEIERE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe acțiuni „Termoelectrica”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe acțiuni „Termoelectrica” împotriva Asociației municipale de caritate „Veteranul” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea pe acțiuni „Termoelectrica” și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău din 30 mai 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 31 iulie 2013, SA „Termocom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației municipale de caritate „Veteranul” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 01 martie 2007, între SA „Termocom” și Asociația municipală de caritate „Veteranul” a fost încheiat contractul pentru folosirea energiei termice în apă fierbinte nr. 1266.

Menționează că, conform pct. 1.1 al contractului, reclamanta s-a obligat să livreze pârâtei energie termică în apă caldă, iar ultima, la rândul său și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizată.

Invocă că, conform pct. 3.1 al contractului nominalizat, calculele pentru energia termică erau efectuate în baza datelor aparatului de evidență, prezentate de către „Abonat” la SA „Termocom”.

Relevă că, pârâta nu și-a executat obligația de plată pentru consumul de energie termică, acumulând la data de 21 iunie 2013 o datorie în mărime de 26 623,73 lei.

Susține că, conform Acordului adițional la contractul nr. 1266 din 12 februarie 2010, părțile au stabilit că, în caz de nerespectare a termenului și condițiilor de plată, pârâta va achita o penalitate în mărime de 0,1 % din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, calculând, astfel, o penalitate în mărime de 2 252,63 lei.

Afirmă că, nerespectarea de către pârâtă a obligațiilor sale contractuale a generat calcularea pentru perioada 01 decembrie 2012 - 21 iunie 2013 a unei dobânzi de întârziere în sumă de 731,82 lei.

Susține că, a expediat în adresa pârâtei o cerere prealabilă, prin care a solicitat achitarea benevolă a datoriilor, însă aceasta nu a fost executată.

Solicită încasarea din contul Asociației municipale de caritate „Veteranul” a datoriei în sumă de 26 623,73 lei, a penalității de întârziere în mărime de 2252,63 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 731,82 lei.

La data de 03 decembrie 2013, SA „Termocom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației municipale de caritate „Veteranul” cu privire la încasarea penalității de întârziere în mărime de 4 050,75 lei, calculată pentru perioada 01 mai 2013 - 30 septembrie 2013, conform pct. pct. 4.2, 4.3, 4.5 și pct. 4.6 din contractul de livrare a energiei termice nr. 1266 din 01 martie 2007 și a Acordului adițional al contractului, pentru neexecutarea de către consumator a obligațiilor de plată.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 august 2014, a fost conexată cauza civila la cererea de chemare în judecată a SA „Termocom” în procedura planului împotriva Asociației municipale de caritate „Veteranul” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, cu cauza civila la cererea de chemare în judecată SA „Termocom” în procedura planului împotriva Asociației municipale de caritate „Veteranul” cu privire la încasarea penalității.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015, a fost substituit în drepturi reclamanta SA „Termocom” în procedura falimentului cu succesul său în drepturi, SA „Termoelectrica”.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta și-a concretizat și majorat cerințele solicitând încasarea din contul Asociației municipale de caritate „Veteranul” a datoriei în mărime de 26 623,73 lei, pentru perioada noiembrie 2012 - aprilie 2013, a penalității de întârziere în mărime de 2 252,63 lei, pentru perioada ianuarie 2013 - mai 2013 și în mărime de 4 073,40 lei, pentru perioada iunie 2013 - octombrie 2013, și a dobânzii de întârziere în mărime de 731,82 lei pentru perioada 01 decembrie 2012 – 21 iunie 2013, precum și taxa de stat în sumă de 964,41 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 mai 2016 acțiunea a fost admisă parțial și au fost încasate din contul Asociației municipale de caritate „Veteranul” în beneficiul SA „Termoelectrica” datoria în sumă de 26 623,73 lei, penalitatea în mărime de 4 791,60 lei și dobânda de întârziere în mărime de 731,82 lei. În rest acțiunea a fost respinsă. A fost încasată din contul Asociației municipale de caritate „Veteranul” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 964,41 lei.

Prima instanță, admitând cerința privind încasarea sumei datorate, și-a argumentat concluzia prin constatarea faptului încheierii între părți a contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 1266 din 01 martie 2007 și a Acordului adițional al contractului, precum și a faptului neonorării corespunzătoare de către pârâtă a obligației contractuale de plată a energiei termice livrate pentru perioada 01 octombrie 2012 – 21 iunie 2013.

Admițând parțial cerința de încasare a penalității de întârziere, prima instanță a reiterat că, conform pct. 4.3 al contractului, modificat prin Acordul adițional, părțile de comun acord au prevăzut calcularea penalității contractuale în mărimi de 0,1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății pentru energia termică consumată, astfel, urmează a fi încasată penalitatea de întârziere pentru o perioadă de 180 de zile, făcând trimitere la prevederile art. 268 lit. a) și art. 624 alin. (3) din Codul civil.

De asemenea, prima instanță având în vedere că pârâta nu a achitat datoria în termen, a dispus încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 01 decembrie 2012 – 21 iunie 2013, făcând trimitere la prevederile art. 585, 617 și ale art. 619 din Codul civil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017 a fost respins apelul declarat de către SA „Termoelectrica” și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 09 martie 2017, SA „Termoelectrica” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanța de apel și prima instanță au interpretat eronat legea și au aplicat o legea care nu trebuia să fie aplicată.

Menționează că, Asociația municipală de caritate „Veteranul” nu și-a onorat în termen obligațiile de plată a energiei termice livrate, asumate în baza contractului nr. 1266 din 01 martie 2007, iar conform prevederilor Acordului adițional al contractului, furnizorul este în drept să aplice consumatorului penalități în valoare de 0,1 % din suma datorată pe factură pentru fiecare zi de întârziere a plății, cu începere din prima zi după data-limită de achitare a facturii până la achitarea ei.

Astfel, invocă că, este în drept să calculeze penalități de întârziere în mărimi de 2 252,63 lei pentru perioada ianuarie - mai 2013 și în mărimi de 4073,40 lei pentru perioada iunie - octombrie 2013, deoarece însăși contractul de livrare a energiei termice prevede că, consumatorul urmează să achite penalitatea până la data stingerii datoriei, pe factura scadentă.

Relevă că, deși contractul de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 1266 din 01 martie 2007 stabilește o penalitate în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, intimatului i-a fost calculată penalitatea în mărime de 0,0002884, adică un procentaj cu mult mai mic.

Prin urmare, consideră că, instanța de judecată neîntemeiat a admis parțial pretenția privind încasarea penalității și a respins ilegal suma penalității care a fost calculată pentru două perioade diferite de până la 180 de zile.

Susține că, penalitatea în mărime de 2 252,63 lei a fost calculată pentru neachitarea în termen a facturilor pe perioada ianuarie - mai 2013, în baza unor înscrisuri fiscale, însă penalitatea în mărime de 4 073,40 lei a fost calculată pentru perioada iunie – octombrie 2013, în baza altor înscrisuri fiscale, iar acțiunile au fost depuse în termen, fără încălcarea prevederilor art. 268 din Codul civil.

Afirmă că, instanța de judecată a încasat doar suma de 4 791,60 lei, pentru o perioadă de întârziere de 180 de zile, fără a indica pentru care perioadă a respins această pretenție, motivând doar că, contravine prevederilor art. 268 lit. a) din Codul civil.

Mai invocă că, instanța de apel în decizia sa a indicat că, nu poate fi reținut argumentul apelantului precum că, termenul de prescripție nu este aplicabil speței, deoarece părțile au stabilit în contract altfel, or, potrivit art. 270 din Codul civil, actul juridic privind modificarea termenului de prescripție extinctivă sau a modului de calculare ori privind renunțarea la dreptul de a invoca prescripția este nul.

Astfel, consideră că, la emiterea actului judecătoresc, instanța nu a ținut cont de prevederile pct. 6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 02 decembrie 2010 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut, precum și de prevederile art. 271 din Codul civil, care reglementează că, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului, însă în speță, intimata-pârâtă nici în prima instanță și nici în instanța de apel nu a solicitat aplicarea termenului de prescripție.

În aceste împrejurări, consideră că, instanțele de judecată incorect au aplicat din oficiu prevederile art. 268 din Codul civil, mai mult ca atât, la caz nici nu sunt aplicabile aceste prevederi, or, recurenta-reclamantă nu a încălcat termenul de prescripție la adresarea cu acțiune în instanță, iar legislatorul, în prevederile art. 624-630 din Codul civil, nu a indicat expres perioada maximă pentru care se poate de calculat penalitatea, părțile stabilind-o prin negociere.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SA „Termoelectrica” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței

CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SA „Termoelectrica”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul SA „Termoelectrica” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin.(1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Termoelectrica” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic